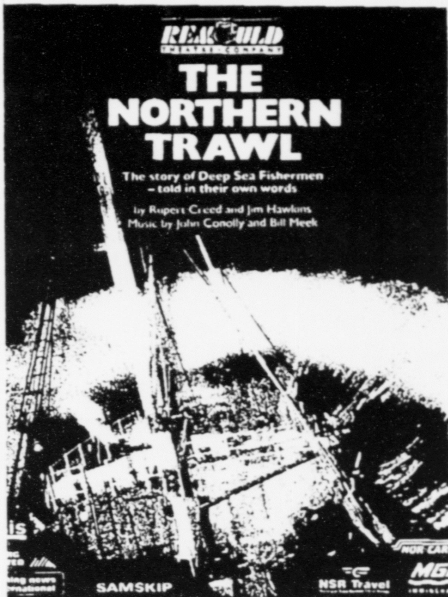

Viðkomandi sjónleikur í Sjónleikarhúsinum:

Um lív og virki í fiskivinnuni

Bretski sjónleikarabólkurin Remould Theatre Company framførir leikin "Norðurlenska Trolid" í Sjónleikarhúsinum í vikuskiftinum

Leikfelagið Remould Theatre Company í Hull hevur ferðast við leikinum, sum í 1985 varð framfördur á fyrsta sinni í Hull.

Tað er Kunningarstovan, sum skipar fyri sjónleikarvitjanini. Tað frættist eisini, at leikurin "Norðurlenska Trolid" er góður at skilja, hjá teimum sum ikki eru so køn í enskum, tí leikmynd og leikarar myndaliga so væl lýsa, hvat leikurin snýr seg um.

Leikurin lýsir víðurskiftini hjá fólki, sum hava arbeitt innan fiskivinnuna í Hull og Grimsby frá byrjanini av 19. öld. Hann sigur frá baksinum og vandanum í hesi vinnu, men lýsir eisini, hvussu errin fiskafólk eru av sögu teirra.

Byrjanin til henda leikin var eitt projekt, sum kallast "samfelags sjónleikur".

Í mai mánað 1984 fór leikbólkurin Remould undir at tosa við eldri fólk, sum á einhvønn hátt høvdu havt samband við fiskivinnuna.

Tosað varð við eini 40 fólki, og alt var tikið upp á band, ið seinni skuldi gerast til ein leik um fiskivinnuna í Grimsby og Hull.

Tilsamans 70 tímar á bandi var úrlitið, og tá kundu leikritahøvundarnir

Rupert Creed og Jim Hawkins fara undir at skriva sjónleik burtur úr hesum tilfari, sum fekk heitið: "The Northern Trawl".

Í 1992 varð avgjørt at seta júst henda leikin upp aftur av nýggjum, og hevði leikbólkurin tá vitjað í 41 stöðum í Bretlandi.

Tað var tí náttúrligt, at vit nú fóru at leita upp plássuttan hjá Bretland, har fólk eru bundin at fiskivinnuni, á sama hátt sum vit, siga leikarnir í tíðindaskrivi.

Sambandið til Íslands, Noreg og Føroyar eru góð á fiskivinnuøkinum. Hesi lond hava ikki bert handels-samstarv við Hull og Grimsby, men eisini mentanarligt og kommunalt samband, sum er stovnað seinastu árin.

Sjónleikurin "Norðurlenska Trolid" verður framfördur í Sjónleikarhúsinum friggjadagin 10., leygardagin 12. og mánaðagin 14. juni. Allar dagar verður framfört kl. 20.

Dagny

Fór til Danmarkar til kanningar, slapp ikki heimaftur:

Summargestur á Landssjúkrahúsinum

Eftir vegna sjúku at hava verið noyddur at búgva í Danmark er Mortan Petersen í Havn komin heim aftur at ferðast í ein mánað

Mortan Petersen í dialysuviðgerð á Landssjúkrahúsinum. Vinstramegin siggjast sjúkrasystirnar Lene Marstrand, Eva Mortensen og Ulla M. Hansen. Mynd: Kálmur

Í vikuni fekk Landssjúkrahúsið vitjan av einum sjúklingi, sum helst er tann av øllum, ið hevur gleitt seg mest til at sleppa í viðgerð í Havn.

Tað er Mortan Petersen í Havn, sum hevur verið í Danmark í háltannað ár, av tí at hann skal hava dialysuviðgerð trýggjar ferðir um vikuna.

Hesa viðgerð hevur hann ikki kunnað fingið í Føroyum, av tí at starvsfólk ikki vóru á Landssjúkrahúsinum, sum kundu gera hetta arbeiðið.

Upplæring í Danmark

Nú hevur Eva Mortensen, sjúkrasystir, verið á Ríkishospitalinum í Danmark í fimm vikur, har hon hevur lært dialysuviðgerð.

Umframt hana er ein onnur sjúkrasystir á Landssjúkrahúsinum, sum hevur havt slíkt arbeiði áður.

Tá Mortan Petersen kom til Føroya í farnu viku, vóru tvær danskar dialysusjúkrasystir við. Tær eru Lene Marstrand og Ulla M. Hansen, sum eisini hava verið um føroyska sjúklingin í Danmark.

Hóast vit hava kent Mortan í háltannað ár, og hann altið hevur verið blíð-

ur og fyríkomandi, so kenna vit hann nærur ikki aftur, nú hann er komin heim til Føroya. Tað er hugaligt at siggja, hvussu tegin hann er.

Tað hevur avgjørt eisini stóran týðning fyri dialysusjúklingar, at teir kenna seg væl í gerandisdegnum, siga donsku sjúkrasystirnar.

Tað er einki óvanligt við sjúklingi, sum noyðist í dialysu. Teir liva sum fólk flest. Bert skulu teir - sum í hesum føri hjá Mortan Petersen - hava viðgerð trýggjar ferðir um vikuna, men annars eru teir ikki sjúkir.

Ikki sjúk fólk

Vit hava 100 dialysusjúklingar á Ríkishospitalinum. Teir eru í øllum aldursbólum. Nógvir teirra eru í arbeiði og fáa tí dialysuviðgerð um máttina fyri ikki at órogeva arbeiðsliðina, siga Lene Marstrand og Ulla M. Hansen.

Eva Mortensen, sjúkrasystir á Landssjúkrahúsinum og Mortan Petersen skulu hittast annan hvønn dag - fyribils í ein mánað.

Tá noyðist Mortan aftur til Danmarkar, men hann hevur fingið boð um, at hesaferð verður biðitiðin at sleppa heim aftur med alla

ikki so long, sum hon gjørdist í fyrri umfari.

Eva Mortensen sigur, at hon altið hevur havt áhuga fyri at læra dialysuviðgerð. Hetta hevur hon tosað um áður, og tá ein sjúkrasystir nú skuldi til Danmarkar at læra, fekk hon tað í boði, og tók av.

Um útliti fyri at dialysuviðgerð kann verða givin í Føroyum, sigur Eva Mortensen: - Tað er einki serligt við júst hesi viðgerð, men av tí at sjúklingur verður innlagdur og sjúkrahúsverkið hevur ábyrgdina av viðgerðini, skulu ávísar reglur haldast.

Tað krevur m.a. at fólk eru tøk, sum kunnu geva dialysuviðgerð.

Donsku sjúkrasystirnar siga, at tað gerast alt fleiri fólk, sum fáa dialysuviðgerð í Danmark.

Alt fleiri í dialysu

Sammata vit føroysk og donsk víðurskifti, kann hugast at út eisini fáa fleiri nýrasjúklingar í Føroyum, siga donsku sjúkrasystirnar.

Høgna Joensen, sjúkrasjúklistjóri, sigur við Sosialin, at møguleikin hjá nýrasjúklinginum at sleppa heim at vitja, fyrst og fremst er av

menniskjansligum grundum.

Vit hava roynt at fingið serlækna í nýrasjúkum til Føroya, serkomi læknin fór aftur av landinum.

Síðani hava vit tosað um aðra loysn, sum er nýtilig til hesa viðgerð.

Tað er fyrst og fremst ein spurningur um figging. Spurningurin er í øllum førum, hvar ein sjúklingur fær viðgerð - á sjúkrahúsinum í Føroyum ella á Ríkishospitalinum.

Øll viðgerð skal gjaldast

Tú kanst siga, at vit skulu gjalda fyri alla viðgerð, uttan mun til, hvar hon verður givin.

Spurningurin er so, um tað ikki landsbúskaparlíga er biligan - í hesum føri at geva dialysuviðgerð í Føroyum, eitt nú tí starvsfólkið rindar skatt her.

Høgna Joensen upplýsir, at landsstýrismaðurin í heilsumálum, hevur biðið um ætlan fyri, hvussu nógv tað kostar at flyta dialysuviðgerðina til Føroya.

Umframt hetta skulu vit hava avtalu við Ríkishospitalið um konsulentskipan.

Hetta uppskot verður latið í landsstýrinum í hesu viku.

Dagny